

**Kraggerø
kommune**

2024-2026

Plan for forebygging av omsorgssvikt og atferdsproblemer

INNHold

1.	Innledning	1
2.	Forebyggende arbeid i Kragerø kommune	2
2.1	Den grønne rammen – hvordan vi ser og forstår barn.....	3
2.2	Barnets stemme og barnets beste	3
2.3	Forebyggende arbeid på ulike nivåer	3
3.	Kartlegging og utfordringsbilde	4
4.	Mål for kommunen arbeid med forebygging av omsorgssvikt og atferdsvansker	5
5.	Oversikt over samarbeidsarenaer.....	6
6.	Oversikt over tiltak på de ulike nivåene	8
6.1	Universelle tiltak	8
6.2	Selekterte tiltak	13
6.3	Indikerte tiltak	20

1. INNLEDNING

Som en del av barnevernsreformens innføring ble ansvaret for å forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsproblemer presisert å være hele kommunens ansvar. Fra 1.1.2022 har det vært lovfestet at kommunen skal ha en plan for kommunens arbeid knyttet til å forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsproblemer. Planen er hjemlet i Barnevernslovens § 15-1 som lyder:

Kommunen skal fremme gode oppvekstvilkår gjennom tiltak for å forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsproblemer. Kommunen skal sørge for å samordne sitt tjenestetilbud til barn og familier.

Kommunestyret selv skal vedta en plan for kommunens forebyggende arbeid etter første ledd. Planen skal beskrive hva som er målene for arbeidet, hvordan arbeidet skal organiseres og fordeles mellom etatene i kommunen, og hvordan etatene skal samarbeide.

Utarbeidelsen av denne planen er dermed et ledd i kommunens arbeid med barnevernsreformen/oppvekstreformen. Planen bygger på Kragerøs modell for tidlig tverrfaglig innsats (TIK-modellen). Videre er planen et resultat av kartleggingsaktiviteter foretatt i regi av prosjektet «Ung Framtid» samt oppdateringen av kommunens oversikt over tjenester til barn, unge og deres familier, i tillegg til aktiviteter gjennomført i kompetansehevingsprosjektene Rekomp og Dekomp. Planen vil bli revidert i løpet av en 3-årsperiode i forbindelse med utarbeidelsen av helhetlig plan for oppvekst i Kragerø kommune.

2. FOREBYGGENDE ARBEID I KRAGERØ KOMMUNE

Kommunalområde for Oppvekst utarbeidet i 2019 en modell som har som mål å ivareta kommunens arbeid innenfor tidlig tverrfaglig innsats. Modellen er en lokalt tilpasset variant av det som omtales som Bedre Tverrfaglig Innsats (BTI), en modell som er i bruk i en rekke norske kommuner. Kragerøs modell kalles Tidlig Tverrfaglig Innsats i Kragerø (TIK). Den eksisterende TIK-modellen er utarbeidet med mål om å fungere som en handlingsveileder for voksne som jobber i skole og barnehage, når de opplever å være bekymret for et barn. TIK-modellen er iverksatt i kommunalområde for oppvekst, men er ikke tatt i bruk i tjenester som jobber med barn og unge i de andre kommunalområdene. Kommunen er gjennom prosjektet «Ung Framtid» i gang med å digitalisere og revidere TIK-modellen slik at den på sikt kan bli et brukervennlig og digitalt verktøy som kan tas i bruk av alle kommunens tjenester som er i kontakt med barn, unge og deres familier.

TIK-modellen er inndelt i tre nivåer. Nivå 0 beskriver de interne rutinene for analyse, samtaler og strakstiltak dersom man er urolig/bekymret for et barn. Nivå 1 settes i verk dersom det er behov for tverrfaglig vurdering og samarbeid. Nivå 2 viser til behov for videre utredning og/eller henvisning til spesialisthelsetjenesten. [TIK-modellen](#) i sin helhet finnes presentert på kommunens hjemmeside.

2.1 DEN GRØNNE RAMMEN – HVORDAN VI SER OG FORSTÅR BARN

TIK-modellen omkranses av en grønn ramme som forteller hvilke verdier, og hvilket grunnleggende barnesyn som skal være gjeldende for hvordan ansatte i kommunens tjenester skal møte, se, og forstå barn og unge. Verdiene som ligger i den grønne rammen, er grunnleggende for at kommunen skal kunne lykkes med å forebygge omsorgssvikt og atferdsvansker. Den grønne rammen kan oppsummeres i fire punkter:

- ♥ De ansatte observerer tidlig endring i utvikling, adferd eller trivsel hos barn og unge i deres nærhet
- ♥ De ansatte forstår at deres egen voksenadferd har innvirkning på barnets/den unges trivsel og utvikling
- ♥ De ansatte møter barn og unge med forståelse for at deres trivsel, lærings- og utviklingsmuligheter henger sammen med det leke- og læringsmiljøet de oppholder seg i.
- ♥ De ansatte møter barn og unge med forståelse for at bak barnets adferdsuttrykk er et forsøk på mestring.

2.2 BARNETS STEMME OG BARNETS BESTE

Barnets stemme skal bli hørt i alle saker som er av betydning for barn og unge. Dette følger av Barnekonvensjonens artikkel 3 og 12, og er fulgt opp Grunnloven § 104, og i både forvaltningsloven § 17 i tillegg til særlovgivning. Det innebærer at alle kommunens tjenester som jobber med barn og unge er lovpålagt å hente inn barnets stemme. Når beslutninger som berører barn fattes, skal det gjøres rede for i hvilken grad det er lagt vekt på barnets stemme, og gjøres en vurdering av barnets beste i forbindelse med beslutningen.

2.3 FOREBYGGENDE ARBEID PÅ ULIKE NIVÅER

Det forebyggende tjenestetilbudet kan deles inn i tre kategorier, et universelt nivå (grønn) med tjenester som er tilgjengelig og gis til alle, et selektert nivå (gult) med tjenester som gis til barn og unge med økt risiko. Øverst i pyramiden finner vi indikert nivå (rødt) hvor tjenester som kun de med størst behov får tilbud om. Når kommunen klarer å gi universelle tjenester av god kvalitet, samtidig som ansatte i tjenestene ved hjelp av handlingsveilederen (TIK-modellen) tidlig klarer å identifisere barn og unge i risiko, og sette inn treffsikre tiltak, vil færre barn og unge befinne seg i den røde delen av pyramiden, slik at det blir mer ressurser å sette inn i pyramidens grønne og gule del. I planens kapittel 6 følger en oversikt over kommunens tjenester i pyramidens ulike nivåer. De forebyggende tjenestene ligger hovedsakelig i pyramidens grønne og gule felt, da tiltakene i pyramidens røde felt er mer inngripende og i mindre grad kan omtales som forebyggende. Oversikten bygger på den utarbeidede oversikten over støttetjenester til barn, unge og familier. For mer utfyllende informasjon om det enkelte tiltak henvises det til å lese videre i oversikten over [støttetjenester](#).

Bilde hentet fra forebygging.no

3. KARTLEGGING OG UTFORDRINGSBILDE

Gjennom prosjektet «Ung Framtid» er det gjennom høsten 2023 gjennomført følgende kartleggingsaktiviteter for å kartlegge utfordringsbildet i kommunen knyttet til å forebygge omsorgssvikt og atferdsvansker:

- ♥ Workshop med representanter fra skole, kultur, barnevern og Kragerø videregående skole
- ♥ Workshop med ledergruppa i oppvekst
- ♥ Workshop med representanter fra NAV, Tjenestekontoret, AMT og Fysioterapi
- ♥ Workshop med Ungdomsrådet
- ♥ Samtaler med virksomhetsledere og avdelingsledere i samfunn og helse og omsorg
- ♥ Samtaler med ledergruppa på Kragerø Videregående skole
- ♥ Samtale med leder på BUP
- ♥ Samtaler med ansatte i fem barnehager, seks skoler, barnevernet, helsestasjonen, PPT, NAV og Kulturkontoret
- ♥ Deltakelse i utvidet oppvekstteam
- ♥ Foreløpige resultater fra spørreundersøkelse

Resultatet fra kartleggingsaktivitetene viser tre hovedinnsikter som hver av dem har underpunkter som viser til utfordringer, eller hva tjenestene i kommunen må bli bedre på for å lykkes i det forebyggende arbeidet:

- ♥ «Tidlig innsats»
 - Vi mangler lavterskeltilbud til barn og unge som strever med rus, kriminalitet og psykisk uhelse
 - Det mangler koordinering av tjenester og tiltak
 - Ansatte i skole og barnehage føler seg alene med ansvaret
- ♥ «Vi sitter på hver vår tue»
 - Vi vet lite om hverandre på tvers av tjenester og kommunalområder
 - Vi trenger å jobbe med kulturen for samarbeid
 - Det er behov for å se på rammene for samhandlingen
- ♥ «Utfordrende utenforskap»
 - Vi må i større grad lykkes med tidlig innsats
 - Vi må sørge for gode forebyggende tiltak
 - Vi må bli bedre til å samarbeide på tvers
 - Vi trenger alternative opplæringsarenaer
 - Vi må bli bedre til å se helheten

Hver for seg, og sammen gir disse punktene et innblikk i hva tjenestene i kommunen må jobbe med for å styrke arbeidet med å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer.

I løpet av våren 2024 vil prosjektet «Ung Framtid» utforske innsiktene ytterligere for å mer presist kunne definere kommunens behov, og se på mulighetene for å utvikle/organisere tilbudet på en måte som treffer behovet. Både barn, unge, politikere og foresatte skal involveres i det videre utredningsarbeidet.

4. MÅL FOR KOMMUNEN ARBEID MED FOREBYGGING AV OMSORGSSVIKT OG ATFERDSVANSKER

I kommuneplanens samfunnsdel (2022-2034) er «God oppvekst» en av fem innsatsområder i planperioden. Innsatsområdet deles så inn i åtte mål. I inneværende økonomiplanperiode (2023-2026) jobbes det innenfor kommunens tjenester med tre av delmålene, hvor det er knyttet flest tiltak til det øverste punktet.

- ♥ Arbeide systematisk for å gi alle barn og unge like muligheter, hindre utenforskap, med fokus på tverrfaglig hjelp, tett på og tidlig innsats
- ♥ Legge til rette for at alle barn og unge har muligheter til å delta i organisert og uorganisert fritidsaktiviteter
- ♥ Legge til rette for trygge bomiljøer, lekeområder og trafiksikkerhet

Aktuelle tiltak og måloppnåelse knyttet til målene i kommuneplanen rapporteres det fortløpende på i forbindelse med tertialrapportering på kommunalområdenes handlingsplan. Eventuelle nye tiltak planlegges og legges til i forbindelse med den årlige budsjettprosessen. I forbindelse med utarbeidelsen av denne plan anses det også som relevant å nevne tre forutsetninger som skal på plass for at kommunen skal god struktur på sitt arbeid med å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer. Forutsetningene er i tråd med målene i kommuneplanens samfunnsdel, i tillegg til at de i stor grad samsvarer med prosjektmålene i «Ung Framtid» og de utfordringer som den foreløpige kartleggingen viser. Forutsetningene kan oppsummeres i tre punkter:

- ♥ TIK-modellen er digitalisert og iverksatt som en handlingsveileder for alle tjenester i kommunen som er i kontakt med barn, unge og familier
- ♥ Forebyggende tjenester til barn, unge og deres familier utvikles i tråd med resultater fra kartlegging og utfordringsbilde
- ♥ Kommunen øker samhandlingen på tvers av tjenester og kommunalområder, og legger til rette for god tverrfaglig samhandling

5. OVERSIKT OVER SAMARBEIDSARENAER

Samhandling på tvers av tjenester er avgjørende for å lykkes med det forebyggende arbeidet. Fra og med 1. august 2022 fikk 14 velferdstjenestelover nye bestemmelser om samarbeid og samhandling mellom tjenester. For samtlige tjenester som jobber med barn og unge er samarbeid og samhandling nå lovpålagt. Samarbeid og samhandling utmerker seg i kartleggingen som et av de områder i kommunen som oppleves som mest utfordrende.

Samarbeidsarenaer knyttet til kommunens forebyggende arbeid finnes på flere nivåer. I tabellen nedenfor presenteres de vanligste samarbeidsarenaene for samhandling på individnivå i forbindelse med arbeidet med å forebygge omsorgssvikt og atferdsvansker.

Individnivå	Kort om samarbeidsarenaen
TIK-team	Arena for tverrfaglig samarbeid rundt barn i barnehage. Drøfting i TIK-team krever samtykke fra foresatte. Ansvarlig for TIK-team er barnehagefaglig rådgiver i oppvekst.
Ressursteam	Arena for tverrfaglig samarbeid rundt barn i grunnskolen. Drøfting i ressursteam krever samtykke fra foresatte/ungdom. Ansvarlig for ressursteam er rektor på den enkelte skole.

H-team	Arena for tverrfaglig samarbeid rundt ungdom i overgangen fra ungdomsskole til videregående, ungdom på videregående, samt unge voksne. Drøfting i H-team krever samtykke fra ungdom/foresatte. Ansvarlig for H-team er NAV.
Ansvarsgruppemøter	Samhandlingsarena for barn og unge som mottar tjenester fra flere aktører. Ofte er barnet eller ungdommen innvilget barnekoordinator/koordinator og har en individuell plan. På ansvarsgruppemøter deltar de instanser som er involvert i arbeidet rundt barnet, foresatte og barnet selv deltar også ofte selv.
Samarbeidsmøter	Samarbeidsmøte med aktører som er inne med tjenester knyttet til barnet. Ofte er det en av de involverte instansene som tar ansvar for å kalle inn til samarbeidsmøter. Samarbeidsmøter gjennomføres i saker hvor det er hensiktsmessig, og hyppigheten på møtene avklares i hver enkelt sak.

I tillegg til samhandling på individnivå skjer det også samhandling på tvers av tjenester og systemer. Dette ser ulikt ut fra virksomhet til virksomhet. Samhandling på ledernivå skjer hovedsakelig innfor hvert enkelt kommunalområde, men kan også løftes til kommunedirektørens ledergruppe ved behov. SLT-stormøte, politiråd og utvidet oppvekstteam er eksempler på møter som involver ansatte på tvers av kommunalområde og system. I disse møtene omhandles ikke enkeltsaker, men man omhandler det forebyggende arbeidet i kommunen som helhet, i tillegg til å få en oppdatert og felles forståelse for risikobildet bland barn og unge i kommunen. Mye av kommunens samarbeid mellom instanser er forankret gjennom samarbeidsavtaler. Barnevernstjenesten som gjennom lov har et ansvar sammen med resten av kommunen for det forebyggende arbeidet i kommunen har inngått samarbeidsavtaler med følgende instanser:

- ♥ NAV
- ♥ Politiet
- ♥ Familievernkontoret
- ♥ Barnevernsvakta
- ♥ Samtlige barnehager i kommunen
- ♥ Helsestasjon
- ♥ Fylkeskommunal tannlege

I tillegg har kommunen inngått en samarbeidsavtale med SMISO. Samarbeidsavtalene regulerer rammene for samarbeidet mellom tjenestene, og revideres av tjenestens ledelse etter innspill fra medarbeiderne. Årlig avholdes et møte med samtlige ansatte i Barnevernstjenesten og Helsestasjon, og et møte mellom samtlige ansatte i NAV og Barnevernstjenesten, hensikten er å bidra til gjensidig kompetanseheving og bygge en god samarbeidskultur.

6. OVERSIKT OVER TILTAK PÅ DE ULIKE NIVÅENE

6.1 UNIVERSELLE TILTAK

Virksomhet	Tjeneste/tiltak	Ansvarlig	Kort om tiltaket	Målgruppe	Når	Kontakt
Skole/SFO	Utviklingssamtaler på skole	Rektor på den enkelte skole, gjennomføres av kontaktlærer	Støttende tiltak på lavt nivå, veiledning og samarbeid mellom skole-hjem. Kan vise videre til andre støttetjenester tidlig i prosessen.	Barn i grunnskolen	En gang i semestret	Kontaktlærer
	Tilrettelagt undervisning	Rektor på den enkelte skole, gjennomføres og planlegges av lærer i klasserommet	Alle elever har rett på tilrettelagt undervisning i tråd med deres behov.	Barn i grunnskolen, elever i videregående	Ved behov	Kontaktlærer
	Miljøterapeut	Rektor på den enkelte skole	Miljøterapeut i skole er et tilbud for å styrke både klassemiljø og miljøet generelt på skolen og i SFO	Barn i grunnskolen	Til stede i miljøet på skolen og SFO	Rektor
	Plan for trygt og godt skolemiljø	Rektor	Planen gir en ramme for hvordan miljøet på skolen skal være og hva skolen skal gjøre dersom utfordringer knyttet til skolemiljø skulle oppstå.	Alle ansatte og barn i skolen		Rektor
	Plan for forebygging og oppfølging av skolefravær	Rektor på den enkelte skole, følges opp av kontaktlærer	Planen legger føringer på det systematiske arbeidet knyttet til fravær og skal minske risikoen for at barn	Lærere		Rektor

			faller ut av skoleløpet, og sikre at støttetjenester blir koblet på tidlig ved behov			
Barnehage	Foreldresamtaler	Barnehageleder i den enkelte barnehage i samarbeid med pedagogisk leder	Støttende tiltak på lavt nivå i samarbeid med hjemmet.	Alle barn i barnehagen	En gang i semestret	Pedagogisk leder
	Plan for trygt og godt psykososialt barnehagemiljø	Barnehageleder i den enkelte barnehage	Planen gir en ramme for hvordan det psykososiale miljøet i barnehagen skal være og hva barnehagen skal gjøre dersom utfordringer knyttet til det psykososiale miljøet skulle oppstå.	Alle ansatte i barnehagen		Leder i den enkelte barnehage
PPT	Kompetanse og organisasjonsutvikling i barnehage og skoler	PPT sammen med skole og barnehage	Forebygge eller håndtere økte utfordringer i barne- eller elevgrupper kan imøtekommes av systematisk samarbeid mellom barnehage/skole og PPT.	Barn i barnehage og grunnskole	Ved behov	Rektor/PPT-leder
Helsestasjon	Oppfølging av gravide samt barn 0-5 år	Leder for helsestasjon	Alle gravide og barn mellom 0-5 år kalles inn til jevnlige kontroller og oppfølging i tråd med anbefalinger. Innebærer også hjemmebesøk etter fødsel.	Gravide og barn i alderen 0-5 år	I tråd med anbefalinger	Helsestasjonen

	Skolehelsetjenesten	Leder for helsestasjon	Regelmessig oppfølging for alle barn i grunnskole og videregående	Barn i grunnskolen og på videregående	I tråd med anbefalinger	Skolehelsetjenesten
	Helsestasjon for ungdom	Leder for helsestasjonen	Kan kontaktes ved spørsmål om kropp og helse, seksualitet, prevensjon og graviditet, rus og avhengighet. Helsestasjon for ungdom kan også kontaktes ved behov for noen å snakke med, eller om man er usikker på hvem som kan hjelpe.	Barn og unge mellom 13-23 år	Ved behov	Helsestasjon for barn og unge
	Samordning av lokale kriminalitetsforebyggende tiltak (SLT)	Leder for helsestasjonen	SLT-koordinator har hovedansvar for å koordinere tverrfaglige tiltak som skal forebygge, avdekke og begrense risikofaktorer knyttet til rus – og kriminalitet.	Rettet mot ungdom i alderen 12-18 år.	Løpende tiltak	Helsestasjon for barn og unge
	Foreldreveiledning (COS)	Leder helsestasjon	Circle of security (COS) er et tilbud som gis til foreldre. Foreldre kan selv melde seg på kurset	Rettet mot foreldre med barn i alderen 0-6 år	Påmelding	Helsestasjon for barn og unge
	Fødselsforberedende kurs	Leder helsestasjon	Forberedelse til fødsel og foreldrerollen. Fokus på psykisk og fysisk helse i svangerskap og barselomsorg.	Gravide	Påmelding	Jordmor

	Barseltreff	Leder helsestasjon	Tilbud om seks treff med ulike temaer; foreldrerollen, fødsel, barselopplevelser, helse, stimulering og språkutvikling, informasjon om barnevernstjenesten, førstehjelp og sykdommer.	Nyfødt barn og deres foreldre	Påmelding	Helsestasjon
	Pappagrupper	Leder helsestasjon	Temabasert pappagruppe.	Barn 8-10 måneder og deres pappaer	Påmelding	Helsestasjon
Barnevern	Generell råd, veiledning og informasjon	Barnevernsleder	Barnevernstjenesten deltar i foreldremøter i barnehager og skoler. Gir generell informasjon til andre instanser i og utenfor kommunen om meldeplikt, opplysningsplikt og andre relevante områder på barnevernsfeltet	Alle	Etter behov	Barnevernstjenesten
Kultur	Åpne møteplasser for barn og unge (Kalas, Multi og Ung Arena)	Klubbleder	Tilbud utenfor skoletid til barn og unge 13-17 år	Barn og unge mellom 13-17 år	Oppmøte	Klubbleder
	Utstyrsdepot	Koordinator for barnefattigdom	Utstyrsdepotet kan brukes når barn og unge skal delta på aktiviteter som krever utstyr.	Alle	Oppmøte	Biblioteket

	Kulturskolen	Leder for kulturskolen	Kulturskolen etterstreber å gi et variert undervisningstilbud av høy kvalitet innen kunst- og musikkfag til barn og ungdom.	Alle barn og unge	Etter søknad	Kulturskolen
--	--------------	------------------------	---	-------------------	--------------	--------------

6.2 SELEKTERTE TILTAK

Virksomhet	Tjeneste/tiltak	Ansvarlig	Kort om tiltaket	Målgruppe	Hvordan	Kontakt
Skole	Beredskapsteam mot mobbing	Rektor på den enkelte skole	Beredskapsteamet er rådgivende, og kalles inn av rektor etter behov for å bistå med saksbehandlingskompetanse og fagkompetanse i komplekse og alvorlige mobbesaker (9A-4 og 9A-5)	Barn i grunnskolen	Ved behov	Rektor på den enkelte skole
	Ressursteam	Rektor på den enkelte skole	Tverrfaglig team bestående av representanter fra skole, helsestasjon, PPT. Foresatte, barn og andre støttetjenester kan delta etter behov. Drøfting av sak i ressursteam krever samtykke fra partene	Barn i grunnskolen	Ved behov	Rektor på den enkelte skole
	Særskilt norskopplæring, og spesialundervisning	Rektor på den enkelte skole	Retten er vedtaksfestet og krever kartlegging/sakkyndig utredning i forkant	Barn i grunnskolen, elever i videregående skole	Etter vedtak	Rektor på den enkelte skole
	Norsk- og Samfunnskunnskap etter integreringsloven	Rektor på voksenopplæringen	Gis til flyktninger og enkelte innvandrergupper etter søknad/inntak	Elever i voksenopplæringen med vedtak om opplæring i norsk og samfunnskunnskap	Etter vedtak	Voksenopplæringen

	Program for implementering av samtalegrupper for skilsmissebarn (PIS)	Rektor på den enkelte skole	PIS er et forebyggende tiltak for barn og unge som har opplevd foreldres samlivsbrudd. Tiltaket tilbys som samtalegrupper gjennom skolen. Samtalegruppene skal hjelpe barna med å håndtere egen situasjon, frita dem for eventuell skyldfølelse og hjelpe dem til å beherske nye mestringsstrategier.	Barn i grunnskolen	På forespørsel	Skole eller helsestasjon
	Miljøterapeut	Rektor på den enkelte skole	Miljøterapeut kan bistå enkelte elever som av ulike årsaker har behov for ekstra støtte. Hjelpen kan gis i form av samtaler, ekstra støtte gjennom skoledagen, eller på annen måte.	Etter behov	På forespørsel, eller etter vedtak	Rektor på den enkelte skole
Barnehage	Støttepedagogteamet	Barnehageleder og rådgiver barnehage	Pedagogressurs som tildeles barn med enkeltvedtak, nedsatt funksjonsevne eller som støtte til enkelt barn og gruppe	Barn i barnehage med behov for ekstra støtte	Etter vedtak	Rådgiver barnehage
	TIK-team	Rådgiver barnehage	Tverrfaglig team bestående av barnehage, helsestasjon, barnevern, PPT. Foresatte, barn og andre støttetjenester kan delta etter behov.	Barn i barnehage det er knyttet bekymring til	Ved behov, og etter samtykke fra partene.	Rådgiver barnehage

PPT	Veiledning på tiltak for barn/elev eller gruppe/klasse	Saksbehandler i PPT	I en periode etter samarbeid kan PPT være med å innarbeide anbefalte tiltak for barnet og eleven i barnehagen eller skolen.	Barn i barnehage, og elever i grunnskolen	Ved behov	PPT
	Kompetanse og organisasjonsutvikling i barnehage og skoler	PPT sammen med skole og barnehage	Forebygge eller håndtere økte utfordringer i barne- eller elevgrupper kan imøtekommes av systematisk samarbeid mellom barnehage/skole og PPT.	Barneuttrykk og elevatferd som preger en gruppe eller et klasse-/skolemiljø	Etter henvisning	PPT
	Henvisning om vurdering av behovet for spesialpedagogisk hjelp eller spesialundervisning	Virksomhetsleder PPT	PPT har verktøy og metoder som observasjon, samtale, kartlegginger og tester som hjelper til å forstå utfordringene til barnet bedre, og dermed sette inn rette tiltak utformet som i spesialpedagogisk hjelp eller spesialundervisning i sakkyndig vurdering	Ansatte i barnehagen eller støttetjenestene, eller foresatte som har en bekymring rundt barn i barnehagealder	Ved behov	Barnehageleder eller rektor
Helsestasjon	Oppfølging av gravide samt barn 0-5 år	Leder helsestasjon	Helsestasjon kan gi ekstra oppfølging til gravide og barn dersom situasjonen tilsier det.	Gravide og barn i alderen 0-5 år	Ved behov	Helsestasjon
	Skolehelsetjenesten	Leder helsestasjon	Helsesykepleier på skolen kan kontaktes av barn og foreldre etter behov.	Barn i grunnskolen eller på videregående	Ved behov	Helsesykepleier på skolen

	Helsestasjon for ungdom	Leder helsestasjon	På helsestasjon for ungdom finnes helsesykepleier, jordmor, kommunepsykolog og lege tilgjengelig. Helsestasjon for ungdom kan kontaktes av barn og unge ved behov for noen å snakke med, eller om man er usikker på hvem som kan hjelpe.	Barn og unge mellom 13-23 år	Ved behov	Helsestasjon for ungdom
	Migrasjonshelse	Leder helsestasjon	Migrasjonshelsesykepleier kartlegger samtlige flyktninger etter bosetning, og sikrer at det får fysisk og psykisk helseoppfølging etter behov.	Nylig bosatte flyktninger	Ved bosetning og behov i etterkant	Migrasjonshelsesykepleier
Barnevern	Skolelos	Leder barneverntjenesten	Tilbud som gis til barn og unge med høyt skolefravær, i alderen 12-18 år. Skolelosen følger barnet/ungdommen tett, med mål om at barnet/ungdommen skal fullføre skolegangen. Skolelos samarbeider tett med foresatte, skole, PPT, BUP og eventuelle andre instanser. Skolelos kan settes inn som tiltak både av barnevernet eller som et resultat av en drøfting i skolens ressursteam.	Barn og unge mellom 12-18 år	Etter drøfting i ressursteam eller vedtak fra barnevernstjenesten	Barneverntjenesten

	Generell råd og veiledning	Leder barnevern-tjenesten	Foreldre, barn, unge eller andre som er i kontakt med barn og unge og er bekymret for noen kan ta kontakt for råd og veiledning eller drøfte en sak anonymt.	Barn, unge, foresatte, personer som jobber med eller på annen måte er i kontakt med barn og unge som de er bekymret for.	Etter behov	Barneverntjenesten
	Foreldreveiledning PMTO	Leder barnevern-tjenesten	Til foresatte som opplever foreldrerollen som utfordrende, eller som ønsker å lære mer, tilbyr Kragerø kommune flere ulike typer foreldreveiledning PMTO er en av dem.	Foresatte kan ta kontakt ved behov for foreldre-veiledning	Etter behov	Foreldreveileder
	Fritidskontakt, besøkshjem, avlastning, ulike typer foreldreveiledning, familieråd m.m.	Leder barnevern-tjenesten	Barn, unge og familier som er i en utfordrende situasjon kan etter bekymringsmelding/søknad få innvilget ulike hjelpetiltak	Barn, unge og foresatte	Etter vedtak fra barnevern-tjenesten	Barneverntjenesten
Kultur	Kontigentkassen	Koordinator for barnefattigdom	Familier med begrensede økonomiske ressurser kan søke om å få dekket utgifter til kontingent og utstyr til en organisert aktivitet per barn så lenge kassen strekker til.	Barn og unge i lavinntekts-familier	Etter behov	Koordinator for barnefattigdom
	Fritidskontakt	Kulturkontoret	Fritidskontakt er en ordning for personer og familier som har behov for hjelp til	Alle aldre	Etter vedtak fra helse- og omsorgs-loven	Kulturkontoret

			deltakelse på fritidsaktiviteter.			
	Feriestøtte til barnefamilier	Kulturkontoret	Kulturkontoret deler ut en økonomisk feriestøtte til familier som lever i lavinntekt for å bidra til fine opplevelser sammen som familie om sommeren.	Barn og unge	Etter søknad	Kulturkontoret
	Sommerjobb til ungdom	Kulturkontoret	Kulturkontoret gir sommerjobb til ungdom som lever i lavinntektsfamilier i samarbeid med skolene.	Ungdom	Etter søknad	Kulturkontoret
Helse- og omsorgs-tjenester	Avlastning	Tjenestekontoret	Foresatte med daglig ansvar for et barn eller en ungdom med nedsatt funksjonsevne, eller kronisk sykdom, kan søke om å få avlastning	Foresatte til barn og ungdom med nedsatt funksjons-evne eller kronisk sykdom	Etter vedtak	Tjenestekontoret
	Støttesamtaler til ungdom med milde til middels store plager knyttet til psykisk helse	Leder for Aktivitets- og mestringsteamet (AMT)	Aktivitets- og mestringsteamet har lavterskeltilbud i form av støttesamtaler til ungdom som strever med milde til middels store plager knyttet til psykisk helse. Teamet har også flere lavterskeltilbud som er gratis og tilgjengelig uavhengig av om man får oppfølging fra teamet eller ikke	Ungdom	Henvendelse etter behov	Aktivitets- og mestringsteamet (AMT)

NAV	Veiledningssamtaler til ungdom	Leder NAV	Veiledningssamtalene skal bidra til at færre ungdommer faller utenfor arbeid og utdanning.	Ungdom over 16 år	Henvendelse etter behov	NAV
-----	--------------------------------	-----------	--	-------------------	-------------------------	-----

6.3 INDIKERTE TILTAK

Virksomhet	Tjeneste/tiltak	Ansvarlig	Kort om tiltaket	Målgruppe	Hvordan	Kontakt
Barnevern-tjenesten	MST, fosterhjem, institusjonsplassering	Leder barnevern-tjenesten	Barn som er utsatt for omsorgssvikt, har alvorlige atferdsvansker eller andre utfordringer som faller inn under barnevernstjenestens lovverk kan få tilbud om MST. Plassering i fosterhjem og institusjon kan skje frivillig eller ved at barnevernstjenesten overtar omsorgen	Barn og unge med store behov	Etter vedtak	Barneverntjenesten
Helse- og omsorgs-tjenester	Barnekoordinator og individuell plan	Leder tjenestekontoret	Familier som har eller venter barn med alvorlig sykdom, skade eller nedsatt funksjonsevne, og som vil ha behov for langvarige og sammensatte eller koordinerte tjenester fra flere instanser har rett til barnekoordinator.	Familier har, eller venter barn med alvorlig sykdom, skade eller nedsatt funksjonsevne	Etter vedtak fra tjenestekontoret	Tjenestekontoret
	Omsorgsstønad	Leder tjenestekontoret	Foresatte med særlig tyngende omsorgsarbeid, kan søke om omsorgslønn.	Foresatt med særlig tyngende omsorgsarbeid	Etter vedtak fra tjenestekontoret	Tjenestekontoret
Aktivitets- og mestringsteamet (AMT)	Tilbud til ungdom som strever med rus og/eller psykiske utfordringer	Leder AMT	Aktivitets- og mestringsteamet kan gi et tilbud til de eldste ungdommene (16-18 år) som har utfordringer knyttet til	Ungdom fra 16 år og oppover.	Etter vedtak fra tjenestekontoret	AMT eller tjenestekontoret

			psykisk helse og rus. Teamet har flere ruskonsulenter som kan gjennomføre kartlegging og henvise til behandling, samt bidra inn i tverrfaglig samarbeid med andre instanser.			
--	--	--	---	--	--	--